

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na cel poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za polleta 2 gld. 20 kr., za četert leta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXI.

V Ljubljani 9. vinotoka 1868.

List 41.

CVETLIČNIK.

Marija rešiteljica jetnikov (grešnikov).

Mati jetnikov rešnica!
Milo zdihujem do té;
Vjeta je moja dušica,
Prosim, oglej se na mé!
Mladih sem lét se zavedel,
Kmalí sem v grehe zabredel,
Ino še danes ta dan
Sem s hudobijo obdan.

V cvetju nedolžne mladosti,
Koderkolj hodil, sem pel,
Zdaj pa v peklenski sužnjosti
Nikdar več nisem vesel;
Od kar v okove zabija
Revno serce hudobija,
V sladke nedolžnosti dni
Moj duh nazaj si želi.

Kam zdaj, o usmiljena Mati!
Čem pribežati, ne vém;
K večnemu Bogu podati —
Kje se prederzniti smem?
Grešnik sem žalil Očeta,
Križal Zveličarja sveta,
Vstavljaj se svet' mu Duhu,
Usmili se stokrat Bogu!

Toraj obernem se k tebi,
Usmili Marija se saj!
Mati, potegni me k sebi,
Svojo rokó mi podaj!
Sej ti jetnikov rešnica,
Žalostnih si tolažnica,
Vzemi Marija nazaj
Spet za otroka me zdaj!

Stopi pred sveto Trojico,
Prosi, govôri za mé
Ino pred Božjo pravico
V materno skrij me sercé!
Vem, da Marija boš mila
Moje verige zdrobila;
Svital bo usmiljenja dan,
Zopet Očetu bom dan.

Tako, pogledjte jetniki!
Prosi Marija za nas,
Kadar so grehi veliki,
Velik nje prošnje je glas.
Dokler, da serce mi bije,
In še po žilah kri lije,
Bom te, Marija! častil,
Grešnike k tebi budil. J. V.

Marii na Ptujski gori, Ločki božji poti.

Tako vender v žarji zlati
Meni sije srečni čas,
Da, o moja ljuba Mati!
Gledam mili tvoj obraz,
Kolkokrat v ljubezni živi
Duh je hotel sem zletet'
In Kraljici ljubeznjivi
Tukaj sladko pesem pet':
Stoj Marija! mi v pomoč,
Kadar pride smertna noč!

Toraj ne zaverzi Mati!
Slabega otroka zdaj,
Ki želi s teboj bivati,
O Marija! vekomaj.
Kakor nekdanj si rešila
Sina plemenitega,
Bodeš tud' za mé prosila,
Ko zaklicem z dna serca:
Stoj, Marija! mi v pomoč,
Kadar pride smertna noč!

Kadar grenka smert očeta
Temu sinu pokosi,
Mati za Marijo vneta
Ga v nje varstvo izroči;
Vodi ga po stezi pravi,

Da Marijo naj časti,
Vsaki dan pa k njeni slavi
Še pobožno govori:
Stoj, Marija! mi v pomoč,
Kadar pride smertna noč!

Res mladenča serce klije
V žarji svete čistosti,
In v kapelici Marije
Večkrat vsaki dan kleči.
Ali počasi v hudobijo
In pregrehe se zgubi,
Vendar zmeraj še Marijo
Po navadi počasti:
Stoj, Marija! mi v pomoč,
Kadar pride smertna noč!

Slednjič tako daleč pride,
Da postane tolovaj;
Al pravici ne uide,
K smerti je obsojen zdaj.
Ko mem cerkvice Marije
Na morišče je pelján,
V solzah na ves glas zavpije,
Močno ginjen in skesan:
Stoj, Marija! mi v pomoč,
Kadar pride smertna noč!

Glejte čudo! kip Marije
Primši — ga terdo derži;
Milost! milost! ljudstvo vpije:
Naj ne umerje, naj živi!
Terdno pa mladenč obljubi
Se podati v samostan,
Tam časti Marijo, ljubi
In ponavlja vsaki dan:
Stoj, Marija! mi v pomoč,
Kadar pride smertna noč!

Tudi grešnik jaz zdihujem,
O Marija! pred teboj,
Svoje grehe objokujem,
Usmiljenje imej z menoj!
O Marija! ti me vodi,
Ko se bom od tod podál,
In pri meni takrat bodi,
Kadar bom slovó jemal;
Klical te bom na pomoč,
Kadar pride smertna noč. J. V.

Od kod?

(Po E. Geibel-nu.)

Ko me tiha noč obdaja —
Misel mojih rajski vir —
Čarovno serce napaja
Mi podnebesni ozir.

Vsako mračno obtežilo,
Zgine lahno iz sercá,
Sapic milih mi hladilo
Vetrič nočni pripihljá.

Sladka groza duh obide
Po spominu mladih lét,
V čutju serce mi razide
Kot cvetlični v rosi cvet.

Kdo je, ki serce mi greje,
Žalosti preganja plod?
Mir nebeški dá mi veje
Vetric, prašam, je — od kod? —

Misli ene le navzame
Mojega serca se dno:
Da preljudi unkraj jame
Mertvi na-me mislijo.

Hrab. Perné.

Devica pazi.

Pazi d'vica, pazi!
Kadar greš na pot;
Kdor za tabo lazi,
On je Iškarjot.

Pazi, d'vica, pazi,
Ko se mrak napoč',
Rada se priplazi
D'vištvu večna noč.

Če te v cerkvi mrazi,
Le goriš za ples:
D'vica, dobro pazi:
Vgasnil ti bo kres!

O nikar ne kázi
Z lišpom mladih lic,
Sicer si na gazi
Zvenjenih devic.

Pazi, d'vica vedno
Na sercé lepó;
Če je znotraj čedno,
Čedno zunaj bo.

Pazi, d'vica, pazi,
Var' se prvih zmot;
Kdor za tabo lazi,
Tvoj je Iškarjot!

Pazi na-se, d'vica!
Berzdaj strasti vse,
Vnikaj ognju lica,
Da jih ne požgè.

Môli lépo, môli,
Bog naj moč ti dá,
Čisto Jagnje zvôli
Si prijatelja.

Hudemu se stavi,
Če tud' smert veljá,
To te k večni slavi
D'vico popeljá.

Vari serce slane,
Vari svoj obraz,
Kušljeji so rane,
Bózanje modras.

Cistost pač je lepa,
Seže nad nebó,
Deklica pa slepa
Jo zgubila bo.

B. A. V.

Ecclesia. *)

„*Et ecce motus magnus factus est in mari, ita ut navigula operiretur fluctibus.*“ (Matth. 8, 24).

Christe, non laetor: tua sponsa luget,
Pallet effuso macilenta fletu,
Ah timet natis oculosque circum
Anxia volvit.

Imminent hostes, fera turba saevit,
Cominus vibrant inimica tela,
Occidunt multi, tumet alta nigro
Sanguine tellus.

Heu nequit densas penetrare turmas
Mater imbellis, studiosa pacis
Thura dat flammis, metuenda pugnae
Spicula damnat.

Et licet cunctis spolianda non sit
Filiis unquam, tamen ecce deflet,
Quotquot occumbunt, genitrix in omnes
Fertur amore.

O quis immensum pereunte nato
Aestimet luctum tenerae parentis!
Vah semel nati moriuntur, ipsa
Corruit eheu

Millies mater, generosa palmas
Tollit ad coelum. sonat aura late
Voce lugubri, precibusque sponsum
Sponsa fatigat.

Plangimus circum pueri manusque
Nectimus parvas, genibusque flexis
Cernimus matrem, lacrimis paratur
Dulce levamen.

Parce dilectis, pie sponse, natis,
Mater exclamat; miserere fratrum!
Fili circū ferimus beato
Vota parenti.

Et parens adstat simul atque fatur:
Pone lamentis, pia nupta. finem,
Sceptra natorum teneo, tenebam
Atque tenebo.

Terra non promit segetes opimas,
Ni superfuso madefiat imbre;
Pax nocet multis, acunt remissas
Proelia vires.

Omnibus semper pater almus adsum,
Pugna ferveat, superant volentes,
Terga dant hostes, redimita splendent
Tempora lauro.

Qui tamen nolunt, superantur ipsi;
Diligunt mortem — moriantur! horum
Me pudet patrem, nec amara tristis
Lugeo fata.

Sed luet poenas violentus hostis
Jura natorum sine jure calcans,
Vindicti poenas mihi semper aequa
Mente reservo.

Sum tibi fidus, mea sponsa, conjux,
Me sopor quondam maris inter aestus
Vinxit, irato vigil imperavi,
Turbo quievit.

Cerkvene pesmi.

Prestavlja J. Bilc.

(Dalje.)

O praznikih spoznavavca, kateri ni bil škof.

(Jesu, corona celsior.)

O Jezus ti nebeški venec,
Resnica večna, rajska Ti,
Ki spoznavavcu vdanemu
Plačilo nestrohljivo daš.

Spoznavši Tebe, Kristus kralj,
Je zmagal spoznavavec ta
Skušnjave, zanjke zmajeve, —
Pervaka clo peklenskega.

Proseče usmil' se množice
Na prošnjo spoznavavčevu.
Odpusti hudobije ji
Raztergaj greha ji vezi.

Je zopet prišel leta čas,
Je zasvetila dneva luč,
O katerem se preselil je
Svetnik iz trupla med zvezd.

On puble radosti svetá,
Bogastva zemeljske svitlé
Imel je za oskrunjene, —
Posedel rajsko je vesel.

Mogočen v veri, v čednosti
Spoznaval Tebi vedno je;
Odneseš trezno je teló,
V gostijo rajsko bo sprejet.

Zató pred Té poklekne,
In prosimo Te: Usmiljeni
Zavoljo njega odpusti nam
Vse kazni, ktere dolžni smo.

Naj bode slava, vedna čast
Očetu ino Sinu ž Njim,
In svetemu Tolažniku
Na večne čase večnosti! Amen.

O praznikih devic.

(Jesu corona Virginum.)

O Jezus, venec Ti devic,
Ki sin si tiste Matere,
Ki v d'vištvu porodila je,
Té prošnje sprejmi milostno!

Za tvojimi stopinjami
Sledijo deve s pesmami,
Za Tabo one tekajo
In sladke himne spevajo.

Ki hodiš med cveticami,
Obdan od trume čistih d'vic,
Prekrasni ženin, slavljeni,
Nevestam vence ki deliš;

Ponižno zdaj Te prosimo,
Premilostno dodeli nam,
Da sladnosti ne rani strup
Telesa čutov nam nikdar.

Povikšanje in slava, čast
Očetu s Sinom naj doni,
In svetemu Tolažniku
Na večne čase večnosti! Amen.

O svetnici, ki ni bila devica.

(Fortem virili pectore.)

Častimo ženo vsi serčno,
Ki moškega je serca bla,
Življenja slava njenega
Ko svitli plamen se blišči.

Meso krotila s postom je,
Hranila dušo z živežem
Molitve sladkim, in tako
Dosegla je veseli raj.

Ljubezni svete žar zadél
Jo je, in sovražila je
Svetá ljubezen, stermo pot
Prot nebu nastopila je.

Kralj Kristus, oj junakov moč,
Ki vel'ko doprinaš sam,
Na prošnjo nje te prosimo,
Usliši prošnje milostno.

Naj bode slava, večna čast,
Očetu ino Sinu ž Njim,
In svetemu Tolažniku
Na večne čase večnosti! Amen.

O devicah mučenicah.

(Virginis Proles.)

Dete device, Mater ki se vstvaril,
Deva Te je nosila in rodila;
Pojemo d'vice s smertjo pridobljeno
Zmago preslavno.

Ona, presrečna s pridobljeno palmo,
Dvojno, ko se trudila je vkrotiti
Želje telesa, je vkrotila s smertjo
Trinoga ljut'ga.

Strašila ni se smerti, ne prijatelj njenih
Bala, ne kazni tisuč raznoterih;
Kri je prelila, v jasne je nebesa
Bila sprejeta.

Da nam po prošnji njeni, Bog naj Vikši,
Kazni za grehe odpustiš, dodeli,
Da Ti zapojemo visoko himno
S čistega serca.

Slava naj bode Očetu ino Sinu,
Tebi, ki njuni si Duh, enaka slava
Bode naj zmerom, Bog Edini vedno
Zdaj in na veke! Amen.

*) Zopet ležnik za slovenske pesnike; skusite slovensko jedro izlušiti. (Gl. terž. škof. list mesca avgusta 1865.)

Kaj delajo liberaluhi s cerkvo na Badenski.

Spisuje dr. Lav. Gregorec.

VI.

Šolska borba.

(Konec.)

Cerkev Božja ne pripuša, da bi s pomočjo puntarskega upora njene zatirane pravice zopet se pridobivale, — rajši terpi, dokler se nje Gospodu ne pomili, da pošlje boljših časov. Vže 4 leta se vojskuje zoper nasilstva liberalne stranke, toda rabi le postavne sredstva in — terpi. Naj postavimo bralcem tukaj ondi omenjenega nasilstva naj glasovitiša fakta. Bodo precej do čistega se preverili, kolik serd ima ta badenski liberalizem do sv. cerkve, ktereга nikdar ne more zakriti.

1. Učenci latinskih šol v Kostnicah so imeli med seboj bratovščino bl. D. Marije. „Oberschulrath-u“ to ni po volji in prepove učencem omenjeno bratovščino. Zopet: nekteri dijaki so o počitnicah s svojimi starši vred bili pri duhovnih vajah, ktere so v Görheim-u imeli čast. oo. jezuiti. Ko se pa šola prične, dene „ortsschulrath“ učence v ostro preiskavo.

2. V Kentzing-u zvonijo zvonovi, da bi se pričela sv. maša in po njej spraševanje otrok iz keršanskega nauka. Tako vsaj je dekan poprejšnjo nedeljo bil označil. Toda otrok ni bilo, — učitelji so jih v šole bili pozaperli. „Ortsschulrath“ je prepovedal otroke v cerkev, ali dekana v šolo pustiti, ker ni pri njem poprosil, kdaj da smé spraševanje nastaviti. Nadškof pa je take prošnje vlagati prepovedal, ker bi se lahko zgodilo, da bi kak luteran ali jud ali framason omenjeno dovoljenje dajal. Vlada je to zahtevala zavoljo: „einheitliche Leitung der Schule;“ sicer da je cerkev „selbstständig.“

3. Nekteri učitelji so kmalu zelo nepokorni postali, ter so po svoji puhli neveri otroke pohujševali — in slabe knjige in podobe med nje širili. Nihče svetnih se zaradi tega ni zmuznil. Ali druga je bila, ko je katehet Becker v dekliški učilnici „Adelhausen“ dekliece učil, naj ga vstopivšega v šolo pozdravljajo: „Hvaljen bodi J. Kr.“ Nedolžni otročiči mislijo, da se tako smejo tudi drugi, posebno učiteljice pozdravljati. Toda te si prepovejo, češ, „abotni pozdrav.“ Becker posvari učiteljice, te pa hajdi pred „ortsschulrath-a“ tožit. Ta zahteva od nadškofa drugega duhovna. Ker pa mu je tu spodletelo, zabrani Beckeru po „žandarju“ v učilnico zahajati. Da učenke ne ostanejo brez poduka v sv. veri, hoče stolni župnik otroke v cerkvi zbrati in podučevati v urah za verozakon po šolskem redu odmenjenih; vendar otrók niso pustili iz učilnic in so jih ta čas v svetnih predmetih podučevali.

4. Vsaka dobra vlada skerbi, da se ne enemu državljanu ne smé dostojna čast kratiti; da se žaljivec kazni; kadar se po postavi zahteva, ima poslednji postopáč to od države tirjati kot pravico, država pa ima dolžnost mu vstreči. Na Badenski pa je bilo drugač. Po nekterih časnikih se je zoper nadškofa, duhovščino psovalo, lagalo, natolcevalo, kolikor ljubo; vsako versko prepričanje je bilo okovarjeno, — katoliško se je smelo gerđiti. Sicer poterpežljivi duhovniki so bili primorani z nadškofom vred prositi za pravico pri sodnijah. Zastoj; ministri so ukazali: „einzuschreiten, wenn sich um Vertretung einer durchaus in tacten persönlichkeit handelt,“ kar po mnenji ministrov ne jeden duhovnik ni bil, kteri je svojega nadškofa ubogal.

5. Postava veli: die Kirche ordnet und verwaltet ihre Angelegenheiten frei u. selbstständig. Dobro! toda po liberalnem žargonu so se vse verstice zelo drugač razumevale. Naslednja „fakta“ naj pojasnijo. Dva župnika sta zavoljo nespodobnega življenja in krivih

naukov zgubila svoji župnii in sicer po zelo postavni (kanoniški) pravdi. Vlada pa nju vendar ne pusti odpraviti ter njima še sedaj plačuje župnijske dohodke. Badenska vlada je pri mnogih župah patron. Marljivo se poslužuje teh pravic in odbija vestne, škofu vdane značajne duhovnike, da ne postanejo duhovni pastirji. In za novejšo dobo se je ministerstvo derznilo nadškofa strahovati celo takrat, ko je sam imel podeliti župnijo (liberae collationis). To je huda napaka; o njej duhovniki sami govorijo ostre besede pri konferenciji 19. dec. 1867, rekši: da se tako puhloti in zatiruje postavno priznana samovpravnost cerkve, vernim se odbijajo verli pastirji in vrinujejo najemniki, med duhovščino pa se širi neverna „brez značajnost.“

6. Na Badenski imajo precej svobodno postavno društva (Vereinsgesetz). Obilna samovprava se jim privoši. Zato še nismo brali, da bi bila vlada framasonom postavila: Stuhlmeistra, ali luteranskim diakonisam kake neprilike delala. Zastran katoličanov pa je zopet drugač. Dominikanarice samostana Adelhausen so si volile novo predstojnico po večini glasov, ktero je nadškof berž poterdil. Manjšina volivk pa napravi nektere prepire. Kmalu se vtakne ministerstvo vmes in pošlje luterana Jolly-ta kot vladinega komisarja v samostan. Ta odstavi redno izvoljeno in po nadškofu poterjeno predstojnico in postavi drugo, ktero je hotla imeti manjšina. Nastal je prepir med vlado in nadškofom, ki je vladi dal zaželeno priliko ves samostan zatreti. Nune so razpustili s pičlimi letninami, premoženje pa (288.009 gl.) pograbilo. Zgodilo se je 14. nov. 1867.

7. Ko bi na primer nemški liberalci hoteli Matici slov. premoženje pograbit, češ, da se je bati, da bi germanizacija ovirala, bi se gotovo matičarji in drugi pošteni ljudje ne samo čudili, — ali ko bi postavim na Badenskem kdo framasonom vzel njih poslopje in gostilnico „Zur schönen Aussicht“ v Freiburg-u, gotovo bi se ves liberalni svet kar tresel jeze o taki neslišani krivici. Vendar od te strani je to le kar pohlevna prilika; če pogledaš na katoliško Badensko, pa gola resnica: le toliko se ima predrugačiti, da ondi ves liberalni svet veselja ploska, ko katoličani žalujejo, ker se njih zavodi zatirujejo in ropa, kar so njih predstarši darovali za cerkve, duhovnike, šole, bolnišnice, uboge itd. Nas ne zanimiva vse, vendar naj podam nektera „fakta.“ V mestu Ueberlingu so katoličanom vzeli bolnišnično premoženje 10.009 gld., in ž njim so mestni tlak popravljali in kanale zidali itd. Škoro vse, kar je škof Stirum sporočil za ubogo šolo in kar je drugač zapustil (83.000 gl.), potem kar je vstanovil za uboge, za sirote, za bolne, za dijake, — vse se je pograbilo, predalo „oberschulrath-u.“ Vzelo se je tudi premoženje katol. bratovšin. Nektere kaplanije so se zaterle in z njih premoženjem učilnice stavile. Nadškof je vselej pri sodnijah tožil, sodnije so priznale njegove pravice, toda vse zastoj.

8. Še hujsi pritiskajo na katoliško cerkev naj novejši ukazi in namerjave ministrov, in te so: državne poskušnje duhovnikov, obligatni civil-zakon, zmanjšanje praznikov, novi načert šolske postave, brezverno berilo za male šole. Berilo je spisal luteran Pflüger. O verskih rečéh ne najdeš ničesar; skerbno se ogiba imén Boga, Jezusa Kristusa itd., klobasari se pa za nežna serčica otročičev, neko nevkretno zmes o volu, oslu, psu itd. Nadškof so zavergli brezverno berilo in katoličanom prepovedali. Zavoljo te knjige je bilo že marsikaj prepиров in preteпов.

9. Za naj novejšo dobo se kuje zopet nova šolska postava. Po njej se ima poduk v sv. veri iz šole zelo odpraviti; če hočejo, naj stariši zanj domá skerbijo. Tukaj se tedaj zoperkeršanstvo zelo upa na svetlo. Zato

se ne bo nihče čudil, da nova postava namerja katol. cerkvi precej zelo prepovedovati šole imeti. Reklo se je, da bi to bilo nedosledno, da bi se katoliški cerkvi prepovedalo, kar je luteranom in judom dovoljeno. Toda neki poslanec vpije: „nič ne dé, tu smo dolžni biti nedosledni, ako hočemo jezuitarskega duha iz dežele spraviti.“

10. Skoro vse katol. praznike namerjajo odpraviti. Sicer verni katoličan vé, da v verskih rečéh nima deželna zbornica besede, pa nič ne dé, pravijo: otroci bodo morali vendar o praznikih v šole hoditi itd.

11. Doslej je na Badenskem le tiste „purgermeister“ poročal, katerih zavoljo posebnih vzrokov duhovna oblast ni zamogla. Sedaj pa hočejo liberalci, da ima vsacega, kdor se hoče možiti, ženiti, mestna oblast poročati. Zoper to nameravo je znani A. Stolz spisal znano brošuro: „Wechselbalg.“

12. Naravnost pa gnjete duhovstvo in ruši božjo oblast škofovsko novi ukaz, po katerem imajo duhovniki opraviti državno poskušnjo (Staatsprüfung), ako hočejo cerkveno službo dobiti. Poskušnje bi imele biti po dvakrat na leto za katoliške in luteranske bogoslovce ob enem, in sicer iz latinskega in gerškega jezika, iz splošnje povestnice, iz zgodovine, modroznanstva, iz nemške literature in državnega prava Badenskega. Ko stari Vikari o tem novem še nikdar nikjer na keršanskem svetu ne učakanem nasilstvu zvé, silo žalosten postane, toda ročno javi ministrom, da je pripravljen se zoper ta nespodobni napad braniti, čeravno bi imel še v svoji težavni starosti naj hujše preterpeti. Vsem svojim duhovnikom je prepovedal kedaj državno poskušnjo napraviti. Letos spomladi je bila prva poskušnja; luteranski bogoslovci so prišli, katoliškega pa ne enega ni bilo. — Kako se bo ta reč razmotala, bo prihodnjost učila. To pa te „fakta“ jasno kažejo, da se katoliška cerkev stiska in tlači.

Mihec Magone.

(Dalje.)

Poglavje VIII.

Njegovo češenje do preblažene Marije Device.

Mora se reči, da češenje Marije Device je podpora lepega življenja za slehernega vernega kristjana, še prav posebno pa za mladino. V imenu Marije Device govori torej sveti Duh: „Ako je kdo majhen, naj pride k meni.“ Naš Magonče je poznal to tehtno resnico, in lejte, kako ga je previdnost božja k temu pripeljala! Neki dan dobi v dar podobo blažene Marije D., ki je imela podpis: „Pridite k meni sinovi, strahú Božjega vas bom učila.“ (Venite, filii, ad me, timorem Domini docebo vos.) Pričel je rezno premišljevatí to vabljenje; potem piše pismo svojemu vodniku, ter pravi, da preblažena Devica M. mu je dala slišati svoj glas in ga je klicala, da naj začne biti pobožen, pa da ona sama ga hoče podučevati, kako naj se Boga bojí, kako naj ga ljubi in mu služi.

Nato prične plesti nekatere venčike, to je, delati lepe sklepe, ki jih je stanovitno spolnoval v čast Nji, ktero je jél posebej častiti s primkom „Matere nebeške, Božje učenice, dobrotne Pasterice.“ Ti-le pa so glavni stroki njegove sinovske vdanosti do Marije, ktero je z zmiraj večí gorečnostjo spolnoval. Vsako nedeljo je šel k sv. Obhajilu in ga je daroval za tisto dušo v vicah, ki je na zemlji imela naj večí češenje do preblažene Marije Device. (Tega ali kaj enacega, ti mladeneč, ti deklica slovenska, ne moreš morebiti opravljati vsak teden, prav lahko pa ne mara saj na mesec, ali o večih praznikih.)

Odpustil je z dobrim srcem vsako razžaljenje v

čas. Marije D. Mraz, vročina, nejevolja, trudnost, žeja, pritežnosti in enake nezložnosti so bile njemu same cvetlice, ki jih je z veseljem daroval Bogú po usmiljeni njegoví Materi nebeški.

Preden se je pričel učiti, pisati, doma ali v šoli, je vzel iz bukvic Marijno podobico, na kateri je bila zapisana verstica:

„Virgo parens studiis semper adesto meis.“ Prosim, Marija Mati, daj pri učenju zmiraj na strani mi stati.

Marii se je vselej priporočil v začetku vseh svojih, šolskih opravil. Rekel je pogosto: Ako se mi namerijo pritežnosti v mojem učenju, vselej pribežim k svoji Božji Materi, in ona mi vse pojasnuje. Neki dan se je eden njegovih prijatelov veselil z njim, da je tako dobro naredil šolsko nalogo. On pa je odgovoril: „Ne veseli se z menoj, ampak z Marijo, ki mi je bila pomoč, in mi je dala v spomin veliko reči, ki bi jih sam od sebe ne bil vedil.“

Da bi imel v pričo kako reč, ktera bi ga spominjala na Marijno brambo pri njegovih navadnih opravilih, je torej, kamor je mogel, zapisal besede: „Sedes Sapientiae, ora pro me: O Marija, sedež modrosti, prosí za-me!“

Za mesec majnik leta 1858 je bil sklenil, da bode prav posebno Marijo častil. V tem mescu se je bil navadil oči, jezik in druge počutke tako krotiti, da jih je imel popolnoma v oblasti. Tudi si je hotel še pritergovati nekoliko razvedrila, se postiti, nekaj časa noči v molitev obračati; toda te poslednje reči se mu niso dopustile, ker se niso strinjale z njegovo mladostjo.

Proti koncu majnika pride pred svojega vodnika in mu reče: ako ste zadovoljni, bom storil prav nekaj lepega v čast vélike Matere Božje. Vem, da sv. Alojzij Goncaga je posebno dopadel Marii, ker od mladih nóg je nji posvétíl čednost deviške čistosti. Tudi jaz bi rad ta dar opravil in torej želim storiti obljubo, da bom duhoven in ohranil véčno čistost.

Vodnik mu odgovori, da še ni v taki starosti, da bi mogel tako tehtne obljube delati. Pa vendar — preterga Magonče besedo — jaz čutim veliko kopernenje, da naj se čisto Marii darujem, in ako se nji darujem, gotovo mi bode pomagala, da obljubo spolnim. Stori tako-le, pristavi vodnik, namesto obljube stori le samo zaterdno poprijeti se duhovskega stanú, ako se ob koncu latinskih šol pokažejo jasne znamnja, da si v ta stan poklican. Namesto da bi se zavezal z obljubo véčne čistosti, priprosto obljubi Bogu, da bodeš v prihodnje z naj večí ojstrostjo pazil, da nikoli nič ne storiš, ne spregovoriš, tudi ne naj manjši šale, kar bi bilo zoperno ti čednosti. Vsak dan pokličí Marijo s kako posebno molitvo na pomoč, da ta sklep spolnuješ.

Zadovoljen je bil s tem svetom in z veselím srcem je besedo dal, da si bode prizadeval to spolnovati.

Tri mesce na Jutrovem.

XXIX.

(Pripravljanje na odhod in spominki. Maša na Božjem grobu in na Kalvarii. Bernard Paskin in nekoliko naukov iz „Talmuda.“ Odpadnik nesrečni — njegova srečna hčerka. P. Venceslav; vernitev v katoliško cerkev.)

Vernivši se iz Betlehema in šent-Ivana v Jeruzalem smo imeli potem nekoliko dni počitka, preden smo za stalno odrinili proti Nazaretu. Obračali so ta čas potniki zlasti v pripravlanje in vredovanje raznih spominkov iz sv. dežele, ki jih je imel vsakteri seboj domú vzeti. Po cele zabožčke molkov in raznih izdelkov iz lesa sv. zemlje; podobe s cveticami verta Getsemana in drugih znamenitih krajev; palme, ki smo jih bili dobili iz patrijarhove roke na cvetno nedeljo; kamni z Oljske gore, voda iz Jordana in Marijnega studenca; reči od

mertvega morja, in še veliko enacega z mnogoterih imenitniših krajev obljudbene dežele, — to in tako je bilo, kar smo seboj jemali. Moj naj drajši spominek je križ z oljčinega lesa, v katerem so pod pèrličino vdlane svetinje z vsih štirinajst postaj ali štacijonov Jezusovega terpljenja ter je blagoslovljen za odpustke križevega pota.

Noč od 11. do 12. mal. travna sem zdaj v tretjič prebil v stražišu Božjega groba, to je, v malem frančiškanskem poslopji, ki se derži cerkve Božjega groba, in zjutraj še pred štirimi sem na Božjem grobu odmaševal, — morebiti sem zadnjikrat v življenji imel to srečo. Ta dan popoldne mi je pripovedoval Bernard Paskis, Moravec, svoje zamotane dogodbe, kako je iz judovstva postal anglikanski protestant in poslednjič katoličan. O drugi priliki mislim njegovo življenje nekoliko popisati.

13. mal. travna sem sv. mašo opravil na Kalvarii. O kako prijetno je katoliškemu duhovnu nekervavo daritev opravljati na ravno tistem mestu, na katerem je naš prehvaljeni božji Zveličar kervavi dar opravil za vesoljni svet! Tisti dan sem šel še enkrat na Oljsko goro in sem marsiktere kraje bolj na tanko ogledal, ktere sem pa že poprej popisal. Bil sem v častiljivem grobu Marije Device, na mestu, kjer so aposteljni zložili apostoljsko vero, kjer je Zveličar očenaš učil itd. V vertu Getsemanu mi je eden frančiškanskih bratov, ki vert varuje, od debelega kamnitega čoka odbil s kladvom več velikih kosov kamna, ki sem jih seboj vzel za spomin. Kamen z Oljske gore, kjer se je toliko imenitnih dogodb veršilo, je pač imeniten spominek. Mično je bilo, kako je vse gomazelo ruskih romarjev zunaj vertovega omrežja, kateri so zaupljivo klicali: „batjuška, batjuška,“ in me prelepo prosili kamnenih šiber, ki so letele spod kladva, da naj jih jim dajem. Z veseljem sem jih po dovoljenji čast. brata med nje delil; tudi imenitniši Rusi so bili vmes. Neka ženka me je celo v simonijo (?) napeljevala ponudivši mi nekaj denarec, kterege pa, se vé, nisem hotel vzeti. To priprosto rusko ljudstvo z veliko pobožnostjo obiskuje svete kraje. Gotovo naj večji del njih se ne zavé razkolništva, v kterem tičijo.

14. mal. serpana sem nekoliko prebiral „Nethivoh olam“ ali „pravi Izraelit“ od Rev. A. M. Taul-a (Frankf. 1859). Posodil mi je bil te bukve Bernard Paskis in so prav mične in podučne, ker v njih je pojasnovan „talmud“ judovski in njegove neslanosti. Naj povém čast. bravcem nekoliko, kaj uči in veleva „talmud judom.“ Po talmudu so 1. kristjani in muhamedani tajivci postave, ki nimajo nobenega deleža v prihodnjem svetu.“ 2. „Dopuščeno je am-haarez-u (neučenemu človeku) nosnici preparati, ga stergati enako kakor ribo. Vsakemu Izraelcu je prepovedano s hčerjo kacega „am haarez-a“ oženiti se, kajti ona ni boljši od živine. Mož mora vse prodati, kar ima, samo da bi se mogel s hčerjo učenega oženiti.“ 3. Kakor je vsak zavezan svojega očeta spoštovati in se ga bati, tako je dolžan spoštovati in se bati svojega rabita bolj kakor svojega očeta.“ Ako kdo vidi, da njegov oče in ob enem tudi njegov rabi kaj zgubi, ali da ga težko breme stiska: mora rabi pred očetom rešen biti. 4. „Modri možje so rekli, strah pred rabitom je strah pred Bogom.“ 5. Sodba rabijevska je nezmotljiva. (Opomba. Terpinčili in umorili so judje Jeremija: tedaj rabi ne sodi nezmotljivo; — tako tudi ko so obsodili in umorili Jezusa samega. Pred razdjanjem pervega tempeljna so judovski duhovni imeli pravico Boga vprašati v tehtnih in težavnih rečéh (5. Moz. 17, 8...), In takrat, ako so vprašali, je bila sodba njih velikega duhovna nezmotljiva; ako niso vprašali, pa zmotljiva, kakor v sodbi zoper Jeremija. Pri sodbi Jezusa Kristusa niso mogli več Gospoda vprašati, takrat

niso imeli več „Urim in Thumim“ in ne več zavezne skrinje, ne več čudežne moči; bili so le zmotljivi ljudje, torej njih besede zoper Zveličarjevo besedo niso imele nobene veljave več.) Talmudisti pravijo dalje 6., da na učenje „Mišne in Gomare“ (človeških vstanovil) se mora čez dve tretjini več časa obrniti, kakor na pisano postavo. Ženstvo, sužnji, otroci so bili prosti učenja. Rekli so: „Kdor hčer uči (ustno) postavo, se to tako ceni kakor bi jo učil kako prelomljenje.“ Dalje: „Vsakteremu je prepovedano svojega sužnja postavo učiti.“ 7. „Nevernik, kateri se s postavo pečá, je smerti vreden.“ Ravno tako, ako počitni dan praznuje.“ (Op. Pravil mi je Paskis, kako so judovski rabini pred Napoleonom I (kakor tudi parski katekizem za jude) neki stavek iz „Talmuda“ tako skazili ali korumpirali, da bi spričali, da judovska vera uči: da se morajo tudi nejudje ljubiti, kakor judje, in da je dolžnost jim dobro delati. Tisti stavek pa tega ne pravi, ampak le novi testament: tedaj so judje s tem zoper svojo voljo novi testament priznali. Kličé torej judom Taul: „Da ste rešeni unega gerdega uka, se imate le našemu Gospodu Jezusu zahvaliti!“ Vidi se tedaj, kako natanko je Bernard vse preštudiral, preden je judovstvo zapustil, ker vse te reči in razložke je na pamet vedil, ter mi je večkrat kaj dopovedoval, in bil je o resnici katoličanstva prepričan vse kaj drugač kakor pa mnogi naših „liberalcev,“ ki sicer prav radi terdijo, da so „dobri katoličani,“ vender pa so v društvih, ki se borijo zoper katoliške dogme, psujejo Gospodovo duhovstvo in celo škofo in samega namestnika Kristusovega. Njih zmota ali pa potuha ni manjši kot je bila pri farizejih. Talmud uči 8., ako Izraelci vživajo oblast nad „malikovavci,“ jim je prepovedano kterege izmed njih med seboj terpeti — tudi le mem gredé; taki ne smé skoz deželo iti. Ako nevernik, malikovavec v reki tóni, ali se smerti bliža, mu ne smemo na pomoč teči.“ Take zbloje imajo judje v „Talmudu“ in slepi psevdoliberalci se nad tem nič ne spotikajo; katoličane pa bi bili precej pripravljeni beričem zročevati, ako bi imeli oblast, ker svoje dogme terdijo. O drugi priliki bom še tehtniših razlogov naznanil, kateri bodo jasno pokazali, da je Paskis pač drugač študiral katoličanstvo, kakor nekteri drugi judje, ki se sedaj k judovstvu nazaj povračajo, kajti so se bili zavoljo denara ali družih neblagih okolišin pokatoličili.

Med tem ko sem imel s tukaj omenjenimi študijami opraviti, pride v avstrijsko gostiše Neža Frančiška Hakenbirk, sestra tretjega reda, ki je v bolnišnici sv. Jožeta bolnikom stregla, imela pa je v kratkem iti v Rim. Ta dobra oseba je bila pred nekaj časom, v stiski in pomanjkanji, šla v službo k nekemu odpadniku od katoliške vere, ki je sedaj protestanski misijonar v Jeruzalemu. Bali so se za njo, da bi tudi ona v toliki nevarnosti kje ne odpadla. Zgodilo se je pa vse kaj družega. Dobra keršanska služabnica, sama vterjena v veri, je tudi hčer unega odpadnika v pravi veri podučila, ktera je skrivaj nezvestega očeta zapustila, se k sionskim sestram v Ratisbonov samostan podala, ter je prestopila v katoliško cerkev, ktero je njen oče zapustil. Koliko je imel renegat oče, koliko pruski konzul opraviti, kako so po njo hodili, kako jo iz samostana vabili, prosili, silili, kdo bo to popisoval? Le samo še kacega Mühlfelda ali Šindlerja je ne mara manjkalo k doveršenemu igrokazu. Toda pri stanovitnosti značajne deklice bi tudi taki ne bili nič opravili; zakaj gospodičinja je zvedila, kje je resnica in zveličanje, in ona se hoče zveličati, naj veljá kar veljá. Umaknila se je bila vednemu nadleganju v šent-Ivan v drug Ratisbonov samostan, in ker je svitli patrijarh ravno ta dan (14. aprila) ondi 21—25 deklicam delil sakrament sv. birme, je bila tudi ona od sv. Duha po sv. krizmi in s pokladom škofovih

rók poterjena v sv. veri. Slišal sem pozneje, da je šla v Pariz v novinstvo ter hoče tudi ona pristopiti k sionskim hčeram.

P. Venceslav Netherda, sedaj gvardijan v Kairi, ki je z nami popotoval v Jeruzalem zavoljo tega, da je spovedoval romarje madjarskega jezika, mi je ravno ta dan pravil, da ga je neki protestant naprosil ter ga podučuje in bo v kratkem se vernil v katoliško cerkev. Gotovo se ne bo nihče čudil, ako se ravno v tem mestu pogosto drugoverci povračajo k luči in resnici, v katerem je Kristus, večna luč, življenje dal za resnico.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Drugi pot bomo kaj več povedali o znameniti obravnavi zastran šolskega nadzora, ki je z uno o slovenšini v šoli toliko šuma storila. Opomnimo naj danes, da celo v štajarskem zboru sta dr. Šreiner in Kaiserfeld govorila v prid cerkve in duhovstva, zoper kar so se naši manjšinarji tako nezmerno potili. „Slov. Narod“ piše: „Veliko začudenje je bilo, ko sta ta dva razlagala svoje stališče zastran šol in izrekla, da nikakor nočeta, da bi se šola ločila od cerkve in da bi postala brezverska (brezkonfesionalna). Ona oba sta za to, da v vsakem šolskem odboru bo brez volitve katehet in učitelj.“ Mi pa se vse bolj čudimo našim novega kopita „ravnopravnikarjem“, kateri bi kôpi kacih judov, Herrnhuterjev ali Kvêkerjev precej dovolili, da naj njih rabi ali predikant sedi v šolskem svetu, samo če imajo v kakem kotu tudi le „privatno šolo,“ katoliške katehete pa hočejo z vso silo vsega vpliva oropati!

Naj si liberalci gerla izvpijejo, zdrave ljudske pameti vendar ne bodo prevpili. Trezni ljudje radi tje svoje otroke in rejence v nauk pošiljajo, kjer so pod duhovskim nadzorstvom dobro obvarovani in kjer se veliko koristnega naučé. Naj n. pr. očetje jezuiti danes napravijo kolegijo na verhu Grintovca, zmiraj bojo imeli napolnjeno, če tudi liberalci tako kričé zoper nje, da bi se Grintovec tresel. In ne stavimo groša, da ravno marsikteri izmed liberalcev bi prvi svoje sinove pošiljali k njim, kakor pošiljajo hčerke v samostane pod duhovsko oskerb. Ob gori Libanu v Gaziru imajo oo. jezuiti kolegijo, in iz Evrope, iz Egipta, iz Carigrada, iz Bulgarskega itd. jim pošiljajo tergovci in vsakteri ljudje sinove v odrejo, ter imajo čez 300 mladenčev. Tam ni „klerikale Bevormundung“, ampak vse je „klerikalno“, vendar ima celi svet zaupanje do teh šol. Zakaj? Zato, ker vé, da so dobre. Porok jim je red.

Se mar tudi po liberalskem kopitu vravnane šole tako poterjujejo? Poglejmo. Lahuni so izgnali vpliv katoliškega duhovstva iz šol, vodstvo so dali sem ter tje celo oženjenim svečeniškim odpadnikom; in kaj so s tem dosegli? Zadnjič smo povedali: Eden ministerskih listov naznanja, da pozná profesorjev „italijanske literature,“ ki ne pišejo nobenega pisma, v katerem bi ne bilo 25 pomót, in izmed 2855 učencev, ki so se za zrelotno skušnjo letos oglasili, jih je izdelalo samo 556, celih 2398 ni nič opravilo!... Pričel pa je pobožni katoliški duhoven Janez Bosko v tacih zmedenijah v Turinu delati lasten vstav, da bi saj nekoliko uboge mladine rešil. Ni imel zakladov, ko je pričel delati; imel pa je nekaj družega: imel je zaupanje pri poštenih katoličanih. In kakošen je nasledek? Napravil je velikansk vstav, v katerem ima do 1000 ljudi učilne mladine, pa tudi hromotnega človeštva, — nekaj za plačilo, nekaj zastonj, in v njegovem vstavu so vse šole od začetka pa do konca. Zdaj v kratkem so v tem vstavu posvetili tudi izdelano novo cerkev, katero je bil jel zidati s kacimi 20 centezimi. Tako se zida na stalu katoličanstva, na podlagi duhovskega oskerbništva, kterega bi pa liberalci radi odpravili ali pa skorej v nič spravili.

Pri nas, kakor se je vidilo undan, je toliko rovanja zavoljo jezika v šoli, da je v resnici žalostno. To je vse nespametno. Kdor sedanji svet le kaj malo pozná, mu je jasno, da so ljudje toliko k zavednosti prišli, da se nikjer ne bodo brez naj večí sile v to več podali, da bi se učilo po šolah na podlagi kacega družega kakor domačega jezika. To je sedanja „zeitströmunga,“ ne pa kar je eden manjšinarjev v zboru terdil in kar „Tagblatt“ zastopa — naravnost nasproti sedanji „zeitströmungi.“ S tem se nikomur ne godí krivica, ako se podučuje na podlagi deželnega jezika in se zraven tega na druge potrebne jezike tolik ozir ima, da se jih sleherni lahko dobro naučí, posebno pa na nemškega in italijanskega. Tega razumeti pa marsikteri nočejo, ker petlja njih namena se vidi biti še nadaljno ponemčevanje mladine. To ravno pa je vzrok sedanjega prepira. Nemci in Italijani so Slovenov od nekdanj že toliko ponemčili, da so lahko zadovoljni, ako to poželenje ni brez dna. Ktere vlade so previdne, bodo gotovo odjenjale od te navade, ki je vzrok tolikih preprirov med narodi.

Na Gorenskem, 4. vinot. — („En Gospod je, ena vera, en kerst, en Bog in Oče vsih.“ Efež. 4, 5.)* Te besede sv. Pavla razločno pričajo, da ni vse eno, te ali une vere biti. Vender se pa v sedanjih časih pogosto sliši terditi: Vse eno je, ktere vere si je človek, v vsaki veri zamore zveličan biti, če le v enega Boga veruje in pošteno živí. Le nespametni kaj takega terditi zamore! Nam je sicer zadosti, da imamo od nezmotljive Kristusove cerkve versko resnico, da: le ena sama je prava vera; vender pa k večemu poterjenju naslednji premislíki ne bodo od več. Pomisli sedaj: Le En Bog je, in ta je le Enega Odrešenika poslal, kateri je le Eno vero oznanoval in le Eno cerkev ustanovil. Ko bi bil Bog več cerkev imeti hotel, bi jih bil Jezus gotovo več ustanovil. Ne bil bi Ene edino-zveličavne vere oznanoval in tudi ne Ene edine keršanske cerkve vtemelil, ker so vsi judje že tako v Enega Boga verovali. Ali Jezus je zvergel krivoverstvo in judovstvo, je oznanoval le En sam, namreč novi nauk in postavil le Eno cerkev. Nikoli Jezus ne govori od več cerkev, temuž zmiraj le od Ene same.

Zapoveduje nam On to cerkev slušati, in ne pristavi, da more kako drugo slušati, ako to zaverže, temuž le pravi naravnost, da je nevernik in očitni grešnik, kdor cerkve ne posluša. Govori le od Enega dobrega pastirja, od Ene čede, od Enega samega hleva, v kterem naj se vsi združijo. Ravno tako govori le od Enega Božjega kraljestva na zemlji, kakor je le Eno nebeško kraljestvo; na dalje govori le od Enega gospodarja in Ene družine in omeni le Eno njivo, le En vinograd, cerkev namreč, in le Eno Skalo, na katero je svojo cerkev zidal.

Pred svojo smertjo ta dan je goreče molil k sv. jemu nebeškemu Očetu, naj bodo vsi verniki le Eno, kakor sta On in Oče le Eno. Zapovedal je tudi aposteljnem, da naj vsim narodom njegov sv. evangelij oznanujejo in jih podučujejo, kar jim je bil zapovedal. Kar so tudi natanko spolnovali.

Povsod so oznanovali le En sam nauk, razpertije vselej obsodili in krivoverce iz cerkve ločili. Kakor so ravnali aposteljni, tako so ravnali tudi njih nasledniki. Tudi sv. Očetje priporočajo povsod v svojih spisih edinost v veri in terdovratnim krivovercem upanje do zveličanja do čistega odrekujejo.

Ktera je taista cerkev? Gotovo le rimsko-katoliška, apostoljska. Samo njo je Jezus postavil, samo za njo

*) Dandanašnji so nam posebno drage take spričevanja naše sv. vere, iz kterih marsikdo iz „intelligencije“ utegne posneti, da je naše ljudstvo bolj podučeno in uterjeno v veri, kakor pa marsikteri mislijo.

so aposteljni delali, samo za njo je tisuče in tisuče svetih mučencev kri prelilo, samo ona ima vse znamenja prave Jezusove cerkve, in samo njej je Jezus obljubil, da bo vsem sovražnikom vkljub obstala do konca sveta. — Pač so pred tri sto leti nekteri, ki so od katoliške cerkve odpadli, terdili in še zdaj terdijo, da se katoliška cerkev moti in pravega Jezusovega sv. evangelija ne oznanuje več. Ko bi bili ti hudovoljni možje resnico govorili, bi Jezus na laži ostal, ker je On pri vstanovitvi obljubil cerkvi, da pri nji ostane do konca sveta in jo bo vladal sv. Duh vse čase. Kdor meni, da se je mogla sv. cerkev kterikrat zmotiti, ko je bil Jezus pri nji in ko jo je sv. Duh vladal, on ima slabo vero v Jezusa, in ravno to protestantje s svojo raztergano vero zmiraj bolj kažejo, ker veliko jih je, ki več v Sinu Božjega ne verujejo. — Jezus bi tedaj ne mogel ali ne hotel spolniti, kar je obljubil. Kaj takega le misliti, je brezumno. Kedaj in zakaj bi se bila zmotila sv. katoliška cerkev, ki je bila vendar naj perva, od Jezusa samega oznanovana in ktere temelj je sv. Peter? Naj večje in naj mogočnejše države so poginile, ki so imele slabši sovražnike kakor sv. cerkev, in naj terdnejši prestoli razpadli, sv. cerkev še zmiraj terdna stoji. Ko bi ne bila kot prava in edino-zveličavna od Jezusa vtemeljena, ne mogla bi obstati, ker Jezus razločno pravi, da se bo vse porovalo, kar ni nebeški Oče vsadil. — (Mat. 15, 13.)

Vidiš tedaj, ljubi prijatelj! da je le rimsko-katoliška cerkev prava in edino zveličavna. Vidiš tudi, kako nespametni in zapeljivi so taisti, ki pravijo: „V vsaki veri zamoremo zveličani biti, če le v enega Boga verujemo in pošteno živimo.“ — Zunaj prave Jezusove rimsko-katoliške cerkve ni življenja — uči cerkev, so učili aposteljni, vsi sv. Očetje, in so neštevilni pravoverniki svojo kri prelili za to resnico. Ravnajmo se po nauku svoje matere cerkve, vbogajmo, kar nam zapoveduje in ne poslušajmo lažnjivih prerokov, ki jih je dandanašnji veliko. Svoje cerkve, svojih škofov, svojega duhovstva mi ne damo psovati in skruniti. Mi smo hvaležni Bogu za neprecenljivo dobroto, da smo udje edino-zveličavne cerkve; molimo pa tudi za svoje zmotene brate, ki so še zunaj te cerkve, da bi tudi nje Gospod pripeljal va-njo in se spolni že skorej, kar je obljubil, rekoč: „En hlev in En pastir.“

J. K . . . r,

kmečki fant.

Pisma z Dunaja. (Pismo neke gospé blizo Švanenstadt-a v gornji Avstriji. Pomoč po Mariji in zvel. Hofbauera.) Ko pridem 6. prosenca 1862 iz cerkve domú, — me naglo huda bolezen zagrabi. Pošljem po zdravnika, pa ni mi mogel nič pomagati. Prizadevala sem se, da bi vstala in šla kaj delat, pa ni mi bilo mogoče. Tako sem preživela mesec. Utolažila se je strašna bolečina in vnetje v čevih, pa zadel me je 13. svečana mertud, da nisem mogla nobenega uda rabiti. Celi život je bil ko mertev razun glave, ktero sem sicer premikala, jesti in govoriti pa nisem mogla. V takem stanu sem ležala dolgo časa, sama si nisem mogla nič pomagati, dokler ni prišla strežajka. Razne zdravila, ktere sem delj časa vživala, so mi vendar toliko pomogle, da mi je bilo mogoče desno nogo pa levo roko lahko premikati, da bi bila pa vstala, na to mi ni bilo misliti. Tako je terpelo več mescev. Zdravniki so me tolažili, da gotovo bo boljše. Ravno tisto leto 1862 15. maja sem se preselila v Švanenstadt, v bolnišnico, da bi me ondotni zdravnik Bausinger zanaprej zdravil; pa precej, ko me ogleda, mi reče, ni veliko upanja za zdravje. Svetoval mi je, da naj grem v Gaštajnske toplice, tam znabiti toliko okrevam, da bom mogla saj kaj malega hoditi. Djal mi je pa tudi, da roka se zna zboljšati, vendar pa ne bo več za delo tako, da bi si kruha

z njo služila. Nisem se mogla odpraviti v Gaštajn, ostala sem tu izročivši se Božji previdnosti.

15. avgusta 1863 sem zelo želela iti v cerkev. Dva mladenčca sta me na vozičku v Attnang peljala. Bila sem vesela, pa tudi žalostna. Vesela, ker sem bila po dolgem času zopet v Božji hiši, kjer sem vidila Jezusa in ga prejela; žalostna, ker so bile bolečine med potjo veliko huje. Žal mi je bilo, da sem se z doma napotila, mertve v grobu sem zavidala zavolj njihovega mirú. Domú pridši sem sklenila hiše ne več zapustiti, dokler me mertve iz nje ne nesejo.

Nekaj časa potem me je obiskala predsednikova gospa iz Attnanga, kakor že večkrat. Prinesla mi je podobo zvelič. P. Hofbauera in pridigo, ki jo je imel gospod Stassler o prenašanji njegovega trupla v cerkvi Marije D. 5. nov. na Dunaju (Gestade) 1862. Od tega časa sem imela posebno veselje nad tem zveličanim, in večkrat sem se milo zjokala pri premišljevanji omenjene pridige.

Leta 1864 me je silil neki notranj nagib podati se k Mariji Pomočnici v Šmolle na božjo pot. Spovedniku nisem o tem nič omenila. Kar mi nenadoma poslanec naznani, da me pride vis. č. g. Paier iz Švanenstadt-a obhajati. Kdaj pa pridejo? vprašam; prec so tu, mi odgovoré. Kmali potem je bil Jezus pri meni, ktereга sem prejela v veliko poterjenje. Zdaj razodenem gospodu svoj nagib, ktereга tudi oni poterdijo: To pa mi ni bilo prav nič všeč, kajti raji bi bila vidila, da bi odrekli, ker koga sem hotla prositi, da bi me bil tje peljal, zraven pa bi imela še stroškov? Te misli razodenem spovedniku, pa nisem nič opravila. Svetovali so, da naj v prvo na čast zvel. Hofbauerju devetdnevnicu opravim. Poslali so mi majhno svetinjo ter sporočili, da naj se v prav zaupljivi molitvi priporočam Hofbaueru, kar sem tudi storila, kolikor koli mi je pripomogla milost Božja v moji revšini. Pričela sem to pobožnost 22. julija; 24. sem pervikrat, odkar me je mertud zadel, roko premaknila, jo lahko vzdignila ter križ naredila. 27. sem jo prav lahko pregibala in ž njo 4 ure žela, 29. pa je dobila roka tako moč, da sem že žela od devetih zjutraj do pol sedmih na večer; tako je bila roka gibljiva, kakor pri drugih. Nikdo ni hotel verjeti, da je bila ta roka poprej mertva, kamor sem jo položila, tam je obstala. Tudi noga in stran ste bili zdaj tako gibčni, kakor bi me ne bil še nikdar mertud zadel. 30. jul. sem šla brez vse podpore v cerkev oo. redemptoristov v Puhheim, ktera je dobro uro daleč, šla sem brez kake palice. 31. julija sem šla prav lahko v farno cerkev v Švanenstadt. 1. avg. sem šla s svojo omoženo sestro na božjo pot k Mariji Pomočnici, deset ur deleč. Ob osmih sve šle iz Puhheima in prišle o poli desetih v Šmolle. Celó pot sem med hvalo Božje dobrote in usmiljenosti hodila lahko in brez vse težave. V mojo veliko žalost je bila cerkev že zaperta. Pokleknem ter opravim molitev k Mariji. Jelo mi je hudo prihajati. Poprosim sestro, da poskerbí kako prenočišče. Ko mi je vedno huje prihajalo sem zavpila: „Če bo tako, moram tukaj umreti!“ Med temi besedami sem zopet glasen govor popolnoma zadobila. Čez noč mi je odleglo. Drugo jutro sem prejela sv. sakramente in molila pri Materi Božji nektere ure. Kar sem pri odhodu čutila, se ne dá popisati. Hodila sem proti domu brez posebnih težav. Zdaj, hvala Bogú! sem zdrava, brez težav hodim v cerkev, lahko delam . . . Vse bodi v večji slavo Božjo, Marijino in svetnikov!

Ana Berger.

Kaj je kej novega po domačem in tujem svetu?

(Osoda burbonskih prestolov.) Naj znamenitiši dogodba poslednjih dni je ta, da je na Španjol-

skem rogovilstvo premagalo in prekucnjen je poslednji burbonski prestol. Bil je španjolski prestol cerkvi sedaj prijazen, ali pred malo leti je bila cerkev oropana tudi na Španjolskem. Milo se mora katoličanu storiti, ko je padla poslednja vlada z določno katoliško politiko in da bode treba namestniku Kristusovemu morebiti bežati v nekatoliško deželo, ako hudodelstvo Rim posili; ali pravica Božja nad Burboni je očitna. Hudo černo piko imajo Burboni v zgodovini o preganjanji jezuitov, torej ni čudo, da se jim zdaj enaka godi. Dihteči popolnoma podjarmiti si cerkev so Burboni na svojih prestolih v zvezi s protestanti, janzenisti in enciklopedisti iskali podreti cerkvi eno naj močnejših podpór, namreč iztreti jezuitovski red, in pregnali so jih res iz vsih svojih dežel. Iztirali so jih iz Španjskega, iz Francoskega, iz Neapelna in Sicilije, iz Portugalije in njegovih naselb, iz Parme. Krivice, s katerimi se je to godilo, so strahšanske in v nebo vpijoče. Ni čudo, da se Burbonom sedaj povrača z enako mero, ker velika je še ta deržina, pa vsi so pregnani s svojega stališa, vse je v pregnanstvu. Vsak previdni tedaj v zgodovini Burbonov lahko spozna strahovanje pravice Božje, ktera svet vlada. Kar znani cerkvi neprijazni listi zdaj žvekajo o bivšem „scheusslichen Despotismus“, „Pf—herrschaft“ in kar je sicer umazanih psokv po njih „liberalnih“ mavhah, je to šega tacih listov, ki piškavega oreha ni vredna, in s čimur postrezajo pri prekucu vsacega prestola v taki ali malo drugačnejši podobi. Še stoječi prestoli pa naj dobro pazijo nase in pa na rogovilstvo, ki velikrat pod krinko naj večih lizunov skrivaj in očitno, vedoma ali nevedoma s svojim hujskanjem trone spodkopuje; zakaj če je španjolski prestol poslednji, na ktereга merijo framasoni, smemo pač o sreči govoriti.

Spomina vredno je, kar piše „Le Monde“ o poslednjem španjskem puntu, namreč: „Španjski punt je je rogovilsko kovarstvo, ki ima prav raznotere razmrežja po Francoskem, Polskem, Angleškem Italijanskem, in celo do Petrograda. To je prvi list igrokaza, ki bode Evropi stal veliko kervi. To je ob enem početje republikanskega maševanja in djanje naj različniših častihlepnih prizadevanj, ki so sicer v memgredoči edinosti, pa vender v naj hujšem nasprotji med seboj. Prim se blizo Macini-a smuka, drugo roko pa podaja vojvodu Montpensier-skemu, in pl. Bismark snuje zarotbe z Rataci-em in Orleanarji, da bi Francijo pogreznil v tisoč zadreg in zraven tega dobro kašo pripravljaj sam zase in za svojega zveznika . . Rusa. Ako se španjskim rogoviležem reč posreči, bode v kratkem Rim cepnil v roke puntarske Italije, Francijo pa bodo med tem v imenu prostosti v upor spravili. Ako se Napoleon III. perve vgodne prilike ne poprime ter v Italii ne napravi druge vse bolj določne bitve mentanske, kakor pa je bila una leta 1867, in ako dovoli, da kosmolitiški punt tron Izabelin prekucne v prid vojvoda Montpensierskega, bode Francija kmali obdana s krogom sovražnikov, v čigar središu bode grozovinski Waterloo.“

Novo berilo iz vsih vetrov. Undan, ko se je bil punt na Španjskem vnel, so liberalci prav nesramno psovali burbonsko vlado in kar čisto v nič devali; čez malo dni so že spet pisali, da burbonstvo veliko moč razodeva v južni Italii, ter je celo verjetno, da se bode gledalo zopet na prestol povzdigovati. Tem ljudem je pač mala reč drevi imenovati belo, kar jim je davi černo, ker tudi sami zase nimajo nobene stanovitne podlage. — Undan se je bilo sploh zagnalo, do so ministri na cedilu. Res je ministerski predsednik Auersberg odstopil in Taafe je začasno prevzel njegovo opravilo; drugi so obstali, vender se tako govori, da uteg-

nejo še preméne nasledovati, pa da so v hudi zadregi zavoljo rastečega upora. Tudi poglavar v Galicii Goluhovski je odstopil in začasni namestovavec je vitez Possinger. — Njih veličanstvo vender po novih naznanilih ima iti v Galicijo. — Portugalska kraljica, hči Viktor-Emanvela, je obnorela. — Judovski časniki imajo svoje gostije in veselje s škofi na Českem, kterim se pravda natvezuje zavoljo spisov o zakonskih rečéh. Tudi „Tagbl.“ je za vatel široko odperl svoje škodoželjne usta, ko je slišal, da je praški kardinal s škofi zapravljan, in v zveličanem zamaknjenji je globoko iz perskolcnil: „Also doch einmal auch in Oesterreich gleiches Recht für alle!“ — Olomovškemu škofu je imela te dni rubežen nastopiti za prvo globo 2000 gld., ker se ne zлага z njegovo vestjo, da bi svetnim sodnijam izročil pisma zakonskih sodnij; naložena pa mu je tudi že druga globa za 5000 gl., kakor naznanja „N. Fr. Presse.“ —

Iz Ljubljane. Gospod Jož. Smrekar, doktorand, pride za 2. prefekta v Alojzijeviše. — Ker je ljubljanski grad zopet odmenjen za jetnike, je razpisana tudi služba za jetniškega duhovna, za ktereга je odmenjeno 420 gl. a. v. na leto, stanovanje, 6 sežnjev derv in 16 liber sveč. Ako bode imel pa še šolo z jetniki, dobí tudi 180 gl. remuneracije. Prošnje (s kolik. za 50 kr.): „An die löbl. k. k. Ober-Staatsanwaltschaft in Graz“ se oddajajo pri kn. škofijstvu do 31. okt. t. l. Rojstni kraj, znanje jezikov in družih učenost in njih napredek, dosedanje službe in spričevalo od duhovske poskušnje, kdor jo je že doveršil, naj se pristavi.

— Govori se, da se prof. g. Fr. Miklosič preseli v Pariz za profesorja slovanskih jezikov.

— Deželni zbor je bil sklenjen pretečeno saboto, 3. t. m. po popoldanski seji. Dela je doveršil dokaj in čuditi se je, da je vse zmagal v tem času. Posebno je to, da ta pot se je slovenšina že močno vselila v zbor in ako tako napredova, bode kmali v naravnem stanu. Za katoliško reč se je večina moško in čversto poganjala; naj si bode svéta, da je delala popolnoma po željah svojega naroda, ktereга zastopa. Ta zavednost je gotovo naj lepše plačilo za veliki trud. — Gospod Kromer je odstopil iz deželnega odbora, in na njegovo mesto so veliki posetniki izvolili g. Dežmana.

Iz Tersta. P. n. gosp. Mih. Fleišer, fajm. pri Marii Devici v Terstu in častni kanonik, je imenovan dekan stolnega kapitelna v Terstu. P. n. gosp. Dom. Bonifacio, častni kanonik, je postal konsistor. svétnik.

Tagblatarije. Kakošno maslo nemške kulture želé Slovencem „Tagblattovci“, ki se za nemški teater tako silno potegujejo, je pokazal „T.“ tudi s tem, da v celem „leitartikelnu“ tarna in se grozi, ker je ljubljanska cenzura v drugi predstavi neslane igre „Die Pfarrersköchin“ nektere hujši spotikljive reči izbrisala, ki tičejo vojaštvo, duhovstvo in redovništvo. On bi rad vidil voj. častnika v uniformi med burkami na odru, kakor na Dunaju; mnihe in redovnice v mniški obleki, kakor na Dunaju itd., da bi se s častljivimi stanovi tako brisalo kakor samopašne oči želé. Serčna hvala! S tacimi ekspektoracijami „T.“ zmiraj jasniši razodeva, kakošno kulturo želi slovenskemu narodu, in kakošno on sam zastopa. —

Duhovske spremembe.

V teržaški škofii. Č. g. Aleks. Zemljič, duh. pomoč. v Paznu, je prestavljen v Pičan. Umerl je 10. kimovca v. č. g. Matija Jurinac, častni kan. in fajm. v Moščenicah. R. I. P.